

Valeria Seciu

Cu marele, irepresibilul ei talent, Valeria Seciu contrazice convenționalismul care domină teatrul nostru contemporan. Este — cu orice personalitate autentică — omul nepotrivit la momentul nepotrivit. Ea aduce pe scenă un fel de a fi ostentativ omenesc. Modestia ei este provocatoare. „Nu sînt decît un biet om!”, pare ea să spună mereu, în subtext, dar prin bucuria clocotitoare, abia stăpînită, cu care își asumă condiția, seamănă cu un aristocrat care își declină titlul de noblețe.

Aparent, respectă regula jocului. Cea mai clară dovadă o constituie faptul că acceptă și roluri de femei voluntare, care își lasă laptele pe foc și pleacă la ședințe sau discută în pat, cu bărbatul iubit; despre creșterea productivității muncii. Numai că, interpretat de ea, rolul se modifică pînă la a nu mai putea fi recunoscut de autor (spre încîntarea spectatorilor). O metamorfoză neprevăzută de dramaturg se petrece în sufletul eroinei. Venită pe șantier să mărșălușcă îmbrăcată în pufoaică, ea se visează în vapoare rochil de bal. Pregătită să se adreseze celor din jur cu o voce groasă și autoritară, ușor răgușită de zgura monologurilor despre sarcinile de plan, ea începe pe neașteptate să albească un glas timid și totuși chemător, ca un cîntec de stîrnă venit de undeva, de departe, din „foșnirea mătăsoasă a mărilor cu sare”. Pînă și gesturile Valeriei Seciu capătă altă turnură și alt înțeles decît cele indicate între parantezele din textul autorului. O încruntare severă devine, în interpretarea ei, un efort interior de a-i vedea mai bine, cu drag, pe cel din jur.

Valeria Seciu are curajul artistic de a repune în drepturi feminitatea înțeleasă ca permanentă promisiune a erotismului. Cînd apare ea pe scenă, diferența dintre sexe — destul de vagă la omul modern — cristalizează instantaneu; parcă și în sală bărbații devin bărbați și femeile — femei. Expresa „toți cetățenii, indiferent de sex” devine inoperantă în prezența sa.

Tipul de feminitate pe care îl propune artista este de fapt arhetipul feminității. Și — dacă totul va merge bine pe pla-

(continuare la p. 36)

(prin trupul, prin fața, prin vocea sa) o mască — inimitabilă, individuală, cu infinite nuanțe. *Iar Gina Patrichi* face parte din rasa lui Jeanne Moreau — a actrițelor al căror temperament are inteligență. Acum mi se pare de neconceput și abia îmi mai amintesc că, inițial, când s-a făcut distribuția Dimineții pierdute, mi-o imaginam altfel în rolul Ivonei mele: mai devitalizată, mai defeminizată, mai „neinteresantă”. Și privirea autorului asupra personajelor lui este tot o privire subiectivă — aproape la fel de subiectivă ca a oricăruia dintre cititorii lui: pe Vica mea, de pildă, eu din prima clipă am recunoscut-o în Tamara Bucliceanu. Mi-a fost dat pe urmă, asistând în sala de repetiții la felul cum se construia o mare creație, să-mi uit nu nedumeririle inițiale despre Ivona (ele întâlneau și nemulțumiri ale Ginei Patrichi), ci litera propriului meu personaj, completat, îmbogățit, nuanțat. Eu însămi uitând-o astfel pe cealaltă Ivona: surată de felul misterios în care Gina Patrichi îi descătușa feminitatea, dădea gesturilor o decizie nervoasă, bruscă, ochilor verzi o scâlpire grea, minerală, de modul curenturător cum ajungea să-i ridice șoapla la urlet.

Și surprinzătoarele paralelisme pe care le-am descoperit între meserile noastre: istovitorul balans între logică și intuiție.

Imensa concentrație nervoasă pe care i-o ghiceam ca să poată auzi ceea ce dinlăuntru ei i se dictează. Am recunoscu-o atunci când am văzut cum reușea să o tulbure un glas nepăsător din culise. Am recunoscut-o în lupteala cu care găsea clar tonul potrivit, chiar gestul exact. Și imediat după intuiție (sau poate chiar în același timp, cine știe) demersul rațional: gândirea unei întregi comportări, a unei simple interjecții.

Ceva din toate astea, și multe altele încă erau adunate în mine în timp ce, privind-o cum se îndepărtează, am întirziat atât de mult să o strig, până când a fost prea târziu. A biruit sfiala emoționată a omului-spectator, cel ce vede cum spațiul profan, cotidian, rezervat lui este pe neașteptate traversat de ființa sacralizată de artă, succes și mass-media. Unul dintre ultimii zei care mai intră în localul unei poște semicentiale, într-o librărie etc., care-și plimbă sub copacii alburii citnele-prieten. Și în clipa când tocmai iese din raza privirii, cel ce l-a zărit, curentat de stupeoare, ar vrea să spună oricui, neconvins că i s-a dat lui această șansă: Ați văzut cine a trecut? Nu se poate! N-ați văzut? Era Gina Patrichi.

Gabriela ADAMEȘTEANU

(continuare de la p. 34)

neta noastră — viitorul feminității. Ea este supusă, înfinit supusă, deși domină tocmai cu atotcuprinzătoarea ei elasticitate. Ea se lasă cu plăcere și cu solici-tudine inițiată, deși deține toate secretele lumii. Ea vorbește șovăitor, rectificându-și, relativizându-și fiecare afirmație,

deși are siguranța telurică a celei care creează viață.

Nu s-a născut încă (din trup semețesc!) dramaturgul care să scrie, azi, la noi, o piesă pe măsura Valeriei Seciu. Toate rolurile o constring, ca un corset. Dar cât de bine știe ca să facă să alunece de pe sine orice corset!

Alex. ȘTEFĂNESCU